

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 12741/2022
02.02.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Срђан Алексић адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво – Одељење у Београду, ради уклањања последица дискриминаторског поступања, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 3383/18 од 12.05.2022. године, у седници већа одржаној 02.02.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 3383/18 од 12.05.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 9629/2017 од 18.05.2018. године одбијен је примарни тужбени захтев којим је тужилац тражио да суд обавезе тужену да му, на име уклањања последица дискриминаторског поступања насталог услед утврђене повреде начела једнаких права и обавеза, исплати новчани износ од 3.500,00 динара по дану проведену као учесник рата, укупно 224.000,00 динара са законском затезном каматом од 17.01.2018. године па до коначне исплате. Усвојен је евентуални тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете услед утврђене повреде начела једнаких права и обавеза исплати износ од 80.000,00 динара са законском затезном каматом од 18.05.2018. године као дана пресуђења до исплате. Обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 16.200,00 динара са законском затезном каматом обрачунатом од дана извршности одлуке до дана исплате.

Пресудом Вишег суда у Новом Саду Гж 3383/18 од 12.05.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Новом Саду П 9629/2017 од 18.05.2018. године у усвајајућем делу тако што је одбијен евентуални тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе тужену да му на име накнаде нематеријалне штете услед утврђене повреде начела једнаких права и обавеза исплати износ од 80.000,00 динара са законском затезном каматом од 18.05.2018. године као дана пресуђења до исплате, те да му надокнади трошкове парничног поступка у износу од 16.200,00 динара са законском затезном каматом обрачунатом од дана извршности одлуке до дана исплате. Обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног

поступка у износу од 6.000,00 динара. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 12.000,00 динара, а ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је учествовао у рату у периоду од 04.04.1999. до 22.06.1999. године за време бомбардовања НАТО пакта. Влада Републике Србије донела је дана 17.01.2008. године Закључак 05 број 401-161/2008-1, о исплати ратних дневница војним резервистима са подручја седам неразвијених општина (Куршумлија, Блаце, Бојник, Лебане, Житорадађа, Дољевац и Прокупље). Тужилац живи у Новом Саду и прима социјалну помоћ. Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 283/15 од 08.06.2016. године, утврђено је да је Закључком Владе Републике Србије број 401-161/2008-1 од 17.01.2008. године којим су дозвољена средства ради исплате новчане помоћи ратним војним резервистима са пребивалиштем на територији седам неразвијених општина, повређено начело једнаких права и обавеза, односно извршена је дискриминација на основу места пребивалишта ратних војних резервиста са пребивалиштем на територији свих осталих општина које су наведене у Закључку Владе Републике Србије број 401-161/2008-1 од 17.01.2008. године а тиме и овде тужиоцу као учеснику рата 1999. године.

При овако утврђеном чињеничном стању првостепени суд је нашао да је тужбени захтев тужиоца делимично основан, а за досуђени износ од 80.000,00 динара. При томе првостепени суд налази да је у односу на тужиоца извршена дискриминација што је утврђено напред назначеном пресудом Вишег суда у Новом Саду П 283/15 од 08.06.2016. године оцењујући да потраживање нематеријалне штете није застарело сходно одредби члана 376. став 1. ЗОО јер рок застарелости почиње да тече дана 26.10.2016. године (када је првостепена пресуда постала правноснажна, тј. потврђена пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2972/16) па је тужбени захтев делимично усвојио јер Закон о дискриминацији не прописује посебне рокове застарелости за потраживање накнаде штете. У преосталом делу, тужбени захтев је одбио као неоснован.

Виши суд у Новом Саду није прихватио овакву правну аргументацију првостепеног суда налазећи да у овој правној ствари рок застарелости за накнаду нематеријалне штете треба везивати за дан када је Влада донела Закључак на основу којих су исплаћиване ратне дневнице војним резервистима са подручја седам неразвијених општина. Пресуда Вишег суда у Новом Саду П 283/2015 од 08.06.2016. године, која је постала правноснажна дана 26.10.2016. године, је деклараторног карактера. Штетна радња се није догодила када је суд утврдио штетну радњу него када је у стварности извршена а то је 17.01.2008. године када је Влада Републике Србије донела назначени Закључак. Према члану 376. ЗОО потраживање накнаде проузроковане штете застарела за три године од кад је оштећени дознао за штету и за лице које је штету учинило а у сваком случају потраживање застарела за пет година од када је штета настала. Према члану 186. ЗОО прописано је да обавеза накнаде штете сматра се доспелом од тренутка настанка штете. Сходно томе, другостепени суд

закључује да је тужилац имао право да захтева испуњење накнаде штете од 17.01.2008. године. Тужба у овој правној ствари поднета је 20.06.2017. године тј. након протеча рока од три (односно пет) година из чега произилази да је тужбени захтев тужиоца застарео, па је преиначена првостепена пресуда и одбијен евентуални тужбени захтев тужиоца.

По оцени Врховног касационог суда, правилан је закључак другостепеног суда да је у овој правној ствари тужбени захтев тужиоца застарео. Правилно закључује другостепени суд да почетак рока када је тужилац могао да тражи накнаду штете треба везивати за дан 17.01.2008. године када је Влада Републике Србије донела Закључак на основу којег су исплаћиване ратне дневнице војним резервистима са подручја седам неразвијених општина а не за дан када је пресуда Вишег суда у Новом Саду П 283/2015 постала правноснажна (26.10.2016. године) којом је утврђено да је у односу на тужиоца извршена дискриминација. Како је тужилац тада сазнао за накнаду штете, у смислу члана 186. ЗОО то се може сматрати да је штета доспела у тренутку њеног настанка а то је 17.01.2008. године па је правилно поступио другостепени суд када је преиначио првостепену пресуду и одбио евентуални тужбени захтев тужиоца.

Наводи у погледу застарелости потраживања који су истицани у току поступка тужилац истиче и у ревизији. Међутим, исти се не могу прихватити као основани управо из разлога које је навео и другостепени суд. Ни остали наводи из ревизије нису од таквог значаја да могу довести до другачије одлуке суда.

Имајући у виду напред изнето, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић